

Mobily a náramky vytlačují hotovost z českých hospod

Zatímco některé hospody a restaurace stále preferují hotovost kvůli poplatkům a dýškům, většina z nich se už přiklání k moderním bezhotovostním platbám, aby přilákala více zákazníků. Tento trend podporuje rostoucí počet platebních terminálů a obliba digitálních metod úhrady, za posledních pět let se objem digitálních plateb více než zdvojnásobil.

PETR VAŇOUS

Na dveřích do hospody Bouda v Hradci Králové jsou dva nápisy, které si protiřečí. Na jednom stojí, že platbu kartou zajišťuje už zaniklý portál e-tržby. Jen kousek pod ním je vytištěné sdělení: Nelze platit kartou. Přijímáme pouze hotovost. „O placení kartou zatím neuvažujeme. Hlavním důvodem jsou vysoké poplatky za transakci u bank. A také při placení kartou lidé nedávají tak vysoká dýška, jsou pak také zdaněna. Když si dá člověk třeba jen jedno pivo, tak se to rozhodně nevyplatí,“ uvedla provozní hospody Natálie Zemanová.

Stále více podniků se však od možnosti platit pouze v hotovosti odvrací. A to i kvůli konkurenci. „Postupně si podnikatelé v gastro sektoru uvědomují, že musí zákazníkovi nabídnout něco navíc. A to nejen ve službách, ale i v dalším servisu. A jednou z těch možností je i platba kartou. I tímto způsobem totiž mohou nalákat nové zákazníky. Moderní technologie navíc umožňují podnikům tržby zrychlovat,“ míní člen Asociace malých a středních podniků a živnostníků Luboš Kastner.

Jeho slověům nahrávají i čísla společnosti Dotykačka, která poskytuje pokladní systémy více než osmi tisíci podniků v republice. „Lidé chtějí platit kartami, mobily, prsteny, náramky a aplikacemi. Hotovost nosí stále méně lidí a nápisy, cash

Češi a bankovní karty

deník

POMĚR PLATEB A VÝBĚRŮ HOTOVOSTI:

776 mil. plateb u obchodníků
vs. **35 mil.** výběrů hotovosti

457 mld. Kč zapláceno kartou
vs. **218 mld. Kč** vybráno z bankomatů

PLATEBNÍ KARTY A ELEKTRONICKÉ PLATBY:

Celkový počet vydaných platebních karet: 16,3 mil.
Bezkontaktní karty a NFC prostředky: 14,9 mil.
Debetní karty: 14,2 mil.
Charge & kreditní karty: 1,8 mil.
Virtuální platební karty: 983 tis.

PLATEBNÍ TERMINÁLY A E-COMMERCE:

Platební terminály: 350 tis.
Bezkontaktní terminály: 319 tis.
E-shopy akceptující platební karty: 24,3 tis.

TRANSAKCE U OBCHODNÍKŮ A V E-SHOPECH:

Počet platebních transakcí u obchodníků: 776 mil.
Objem platebních transakcí u obchodníků: 457 mld.
Počet platebních transakcí v e-shopech: 128 mil.
Objem platebních transakcí v e-shopech: 130 mld Kč.

BANKOMATY A VÝBĚRY HOTOVOSTI:

Počet bankomatů: 5434.
Výběry hotovosti z bankomatů: 35 mil.
Objem výběrů hotovosti: 218 mld Kč.

ZDROJ: SDRUŽENÍ PRO BANKOVNÍ KARTY
FOTO: SHUTTERSTOCK

only“ je odrazuje. Provozovatelé už si toho všimli, a tak má v Praze platební terminál propojený s pokladnou už 80 procent podniků. Jen v těsném závěsu je celorepublikový průměr – terminály má aktuálně 7 z 10 podniků. Ještě před pěti lety bylo toto číslo obrácené. Tedy 7 z 10 podniků akceptovalo pouze hotovost,“ uvedl ředitel Dotykačky Petr Menclík.

Loni bylo v podnicích, které používají terminály, podle Menclíka provedeno bezhotovostně 63 procent všech plateb. Ještě v roce 2019 to přitom bylo pouhých 29 procent. Čím dál oblíbenější jsou také platby alternativními digitálními metodami. Například prostřednictvím QR kódů. Je však třeba mít na paměti různá rizika, která se s tímto způsobem placení pojí. Zatímco

certifikované aplikace třetích stran, jako je například Qerko, jsou zabezpečené, úhrada přes prostý QR kód může být zneužitelná.

DIGITÁLNÍ PLATBY JSOU NA VZESTUPU

„U necertifikovaných QR kódů, které hostovi například ukáže jen obsluha na svém mobilním telefonu, člověk neví, zda peníze putují na účet daného podniku, či do kapsy obsluhy. Na rozdíl od snadno vygenerovaných QR kódů, které je nutné použít prostřednictvím vašeho soukromého bankovníctví, je Qerko komplexní aplikace s evropskou platební licencí od České národní banky, která zajišťuje vysoké zabezpečení transakcí,“ řekl šéf Qerka Lukáš Kovač.

Důležitým ukazatelem toho, že „cash only“ je na ústu-

pu, svědčí i čísla Sdružení pro bankovní karty. Podle jejich dat z třetího kvartálu loňského roku se počet terminálů pro bezkontaktní platby napříč obory zvýšil na 319 tisíc. Ve stejném období roku 2023 to bylo 299 tisíc. „Počet platebních transakcí mobily či elektronickými prostředky (tzv. tokens) ve třetím čtvrtletí roku 2024 meziročně vzrostl o 36 procent na téměř 345 milionů (oproti 252 milionům ve stejném období roku 2023). Objem platebních transakcí mobily či elektronickými prostředky vzrostl o 41 procent,“ uvedlo sdružení.

Éra platby pouze hotovostí pomalu končí i podle ekonom Lukáše Kovandy. Přesto však lidé budou dál v případech kyberútoků či výpadků sítě, hlavně v horských oblastech, dál spoléhat i na hotovost v peněžence. „Éra klasických bankovek určitě nekončí, ale samozřejmě narůstá podíl lidí, kteří využívají bezhotovostní platební styk. Je to pohodlnější, rychlejší, lidé nemusí nosit hotovost. Zejména u mladých generací a lidí středního věku pozorujeme tento posun,“ uvedl Kovanda.

Doplnil však, že některé restaurace a hospody i nadále nebudou chtít přijímat bezhotovostní platby. „Může to být i z daňových důvodů, protože je pro ně lepší alespoň část tržeb nezachycovat elektronicky. To je určitě jeden z motivů. Na druhou stranu bych nebyl pro nějaké omezování, to je každého věc. Měla by to být svoboda podnikání. Pokud člověk nechce v restauraci platit hotově a vyžaduje bezhotovostní platbu, měl by jít do zařízení, které to umožňuje. Neřešil bych to další striktnější regulací,“ doplnil ekonom.

S jeho slovy o šedé ekonomice však provozní hradecké hospody Bouda nesouhlasí. „Možná že to tak někdo může brát, ale skutečnost je jiná. Platíme daně a všechna naše přiznání jsou v pořádku. Ničemu se nevyhýbáme,“ uvedla Zemanová.

